

ВІДГУК

офіційного опонента доктора медичних наук Резніченко Н.Ю. на дисертаційну роботу Ата Мохамед Аббас Мохамед «Оптимізація діагностики і лікування обмеженої склеродермії з урахуванням клініко-патогенетичної ролі метаболічних та імунних порушень», подану на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.20 – шкірні та венеричні хвороби

Актуальність теми. Сучасна медицина терміном «склеродермія» об'єднує широку групу захворювань, найбільш відомими представниками якої є обмежена і системна склеродермія. Значимість її зростає у зв'язку з постійним збільшенням кількості хворих даної категорії дерматозів.

Обмежена склеродермія (ОСД) є одним з найбільш частих захворювань шкіри і за даними багатьох дослідників залишається однією з актуальних проблем сучасної дерматології. Незважаючи на те, що останнім часом з'являється все більше робіт, присвячених проблемі склеродермії, залишаються неясними етіологія і патогенез захворювання, питання діагностики, клініки та ефективної терапії.

Враховуючи вищенаведене, проведення досліджень по розкриттю патогенетичних механізмів ОСД шляхом вивчення взаємозв'язку імунологічних, біохімічних та структурно-метаболічних маркерів сполучної тканини є перспективним і актуальним, бо воно буде сприяти розширенню уявлень про механізми перебігу дерматозу, на підставі яких можна розробляти нові підходи до підвищення ефективності діагностики і лікування.

Ступінь обґрунтованості основних наукових положень і висновків, сформульованих у дисертації.

Зміст дисертаційної роботи побудований на відповідному первинному матеріалі, аналіз та узагальнення якого дало можливість сформулювати основні наукові положення, висновки та рекомендації. Сформульовані у дисертаційній роботі Ата Мохамед Аббас Мохамед основні наукові положення та висновки базуються на достатній кількості спостережень – 107 хворих на ОСД. Пацієнти обстежені з використанням сучасних інформативних методів дослідження.

Основні наукові положення, висновки та практичні рекомендації базуються на матеріалах власних досліджень автора, логічно витікають з матеріалів дисертації і є науково обґрунтованими, чітко сформульованими та містять нові важливі науково-практичні узагальнення.

Достовірність і наукова новизна наукових положень і висновків, сформульованих у дисертації. Основні наукові положення і висновки ґрунтуються на результатах дослідження, які проводилися з використанням сучасних інформативних методів, що є адекватними поставленим завданням наукової роботи.

Дисертантом представлено тепловізійну оцінку стадій ОСД та доведено можливість діагностики загострень захворювання на доклінічному етапі. Оцінено також стан імунодисфункції у хворих на ОСД у період загострення, а також надано характеристику динаміки показників імунного статусу у процесі лікування. Обґрунтовано доцільність включення у терапевтичний комплекс засобів, що поліпшують реологічні властивості крові, неокколагеногенез та мають антигіпоксичну та антиоксидантну дію.

Доведено можливість оцінки ефективності лікування хворих на різні форми та стадії ОСД шляхом визначення в сироватці крові активності еластази, колагенолітичної активності та накопичення глікозаміногліканів.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що дисертантом було впроваджено метод оцінки ефективності лікування, в основу якого покладено визначення кореляційних зв'язків між динамікою активності еластази, колагенолітичної активності (за оксипроліном) та вмістом глікоаміногліканів у сироватці крові при ОСД. (Патент України № 109591). Розроблено метод комплексного лікування хворих на ОСД, що включає поряд із базовою терапією цитофлавін, що є природнім метаболітом організму, стимулює тканинне дихання та є метаболічним енергокоректором, а також тіотриазолін з антиоксидантною та мембраностабілізуючою дією. Розроблено і впроваджено спосіб прогнозування розвитку імунної дисфункції з використанням сучасного методу донозологічного скринингу наявності автоімунних антитіл на специфічних чіпових панелях із іммобілізованими субстратами різноманітних клітин, що дає можливість не тільки прогнозувати перебіг ОСД і оцінювати стан хворих в стадії загострення, але й систематизувати таких хворих за клінічними групами.

Результати роботи впроваджено в навчальний процес і лікувальну практику ДУ «ІДВ НАМНУ», КЗУОЗ «Харківський міський шкірно-венерологічний диспансер № 2, «Харківський міський шкірно-венерологічний диспансер № 1», КЗ «Обласний шкірно-венерологічний диспансер» Рівненської обласної ради, КНП ХОР «Обласний клінічний шкірно-венерологічний диспансер №1», а також у навчальний процес кафедри дерматовенерології та ВІЛ/СНІДу Харківської медичної академії післядипломної освіти.

Повнота викладу матеріалу дисертації в опублікованих роботах і авторефераті. За темою дисертації опубліковано 10 наукових праць, з них у виданнях, що рекомендовані ДАК України – 6 (5 – самостійно); серед них 6 – у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз даних, 1 – у науковій монографії, тез – 2, отримано 1 патент України на корисну модель.

Основні наукові положення та висновки дисертаційної роботи неодноразово доповідалися та обговорювалися на науково-практичних конференціях різного рівня: XIII Міжнародній науковій конференції студентів та молодих вчених «Актуальні питання сучасної медицини» (Харків, 2016); науково-практичній конференції молодих вчених з міжнародною участю, присвяченій 25 річниці від заснування Національної академії медичних наук України «Новітні технології молодих вчених в сучасній дерматовенерології» (Харків, 2018); науково-практичній конференції з міжнародною участю лікарів дерматовенерологів та косметологів Харківської області з міжнародною участю «Актуальні питання дерматології, дерматовенерології, косметології, венерології, ППСШ та інших соціально-небезпечних хвороб» (Харків, 2018); науково-практичній конференції з міжнародною участю «Питання профілактики, сучасна діагностика та інноваційні методи терапії в дерматовенерології» (Харків, 2018).

Оцінка змісту дисертації. Назва дисертації, її мета та завдання відповідають шифру наукової роботи – 14.01.20 – шкірні та венеричні хвороби. Зміст роботи відображає основні результати, одержані автором при вирішенні поставлених у роботі мети та завдань досліджень. Дисертаційна робота викладена на 197 сторінках машинописного тексту. Складається зі вступу, огляду літератури, опису матеріалів і методів дослідження, 4 розділів власних досліджень, обговорення результатів дослідження, висновків, рекомендацій, списку використаної літератури та додатків. Робота

ілюстрована 38 рисунками та містить 33 таблиць. Бібліографічний список містить 215 джерел, з них 62 – кирилицею і 153 – латиницею.

Дисертація починається зі вступу, в якому розкрито актуальність обраної теми наукової роботи, її зв'язок із плановими науково-дослідними роботами Державної установи «Інститут дерматології та венерології НАМН України», сформульовано мету і завдання дисертаційного дослідження, відображено наукове та практичне значення наукової роботи для теоретичної та клінічної дерматовенерології.

У розділі 1 «Огляд літератури» представлено сучасний стан проблеми діагностики і лікування хворих на обмежену склеродермію.

У розділі «Матеріали і методи дослідження» наведено обсяг обстежених хворих, а також описано застосовані методи обстеження.

Розділ 3 висвітлює клінічну характеристику хворих на ОСД. Дисертант зазначає, що представлені дані щодо клінічної картини хворих на ОСД (працездатний вік, супутня патологія), пояснюють необхідність удосконалення існуючих та впровадження нових методів діагностики та лікування для недопущення розвитку патологічного процесу.

У розділі 4, який присвячений імунному статусу й порушенням біохімічних показників у хворих на ОСД, дисертант висвітлює особливості дослідження неспецифічної резистентності й бар'єрних функцій у хворих на ОСД та біохімічних змін у хворих на ОСД до проведення лікування.

В розділі 5 дисертант приводить характеристику даних термографії в ділянці шкірного осередку обмеженої склеродермії у хворих до- та після лікування, а також приділяє значну увагу вибору адекватної зони дослідження поверхневої температури тіла у ділянці шкірного ураження обмеженою склеродермією.

В розділі 6 дисертантом представлено розробка нових методів лікування хворих на обмежену склеродермію та динаміка імунологічних і біохімічних показників в процесі лікування. Встановлено кореляційну залежність між лабораторними показниками та динамікою основних скарг хворих на ОСД. Мінімальний рівень скарг пацієнтів спостерігали в основній групі, тобто після запропонованого методу лікування, що свідчить про безсумнівну його ефективність. Запропоновано метод лікування хворих на ОСД, який передбачає використання 2,5 розчину тіотриазоліну та цитофлавіну, супроводжується швидким та вираженим зниженням основних

клінічних критеріїв цього виду дерматозу та володіє безсумнівним вираженим терапевтичним ефектом. Висока ефективність препаратів, безпека застосування, можливість перорального прийому та доступність вказаних засобів обґрунтовують доцільність їх використання в лікуванні хворих на ОСД і дозволяють рекомендувати їх для широкого впровадження у практику охорони здоров'я.

Усі розділи власних досліджень написано детально та послідовно, наведені в них таблиці та рисунки полегшують сприйняття основних наукових положень і висновків дисертаційного дослідження.

У розділі 7 «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» дисертант узагальнює отримані результати, демонструє вміння аналізувати матеріал.

Висновки логічно випливають з матеріалів дисертації. У них відображені сумарні результати роботи.

Список цитованих джерел літератури містить сучасні фахові публікації, які оформлено згідно чинних вимог.

Зміст автореферату цілком відповідає змісту дисертації.

Разом із загальною позитивною оцінкою роботи необхідно зробити наступні зауваження:

В тексті дисертації та авторефераті мають місце орфографічні помилки і стилістичні погрішності.

Оцінюючи в цілому роботу позитивно, в порядку дискусії хотілося б уточнити окремі положення і отримати відповіді на наступні питання:

Питання.

1. На чому базується метод виявлення загострень ОСД на доклінічному етапі?

2. Що стало підґрунтям для розробки запропонованого Вами методу терапії ОСД?

Висновок.

Дисертаційна робота Ата Мохамед Аббас Мохамед «Оптимізація діагностики і лікування обмеженої склеродермії з урахуванням клініко-патогенетичної ролі метаболічних та імунних порушень» є закінченим самостійним науковим дослідженням, в якому отримані нові результати, що в сукупності вирішують наукове завдання дерматовенерології – підвищення

ефективності комплексної терапії обмеженої склеродермії з урахуванням результатів біохімічних і імунологічних досліджень, а також вивчення показників мікроциркуляторного русла шкіри у ділянках ураження.

Дисертація за актуальністю, обсягом і рівнем проведених досліджень, науковою новизною і практичною значимістю відповідає вимогам п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.20 – шкірні та венеричні хвороби.

Професор кафедри дерматовенерології

та косметології з курсом

дерматовенерології і естетичної медицини

факультету післядипломної освіти

Запорізького державного медичного

університету МОЗ України

доктор медичних наук, доцент

Резніченко

Н. Ю. Резніченко

3 06 19

*Додаток
1989у камова Т. М.*